

Az ERDŐRENDEZÉSTAN I. című tantárgy programja

I. A tantárgy jellemzői

<i>Kódja:</i>	EENAEREN1V EENAEREN1G
<i>Jellege:</i>	A típusú az Okleveles Erdőmérnök Szak hallgatói számára
<i>Előtárgy:</i>	EENAFATANG/V (Fatermésztan); EENAFOTOTG/V (Fotogrammetria és távérzékelés); EENAENEVTG/V (Erdőnevelésztan)
<i>Gondozója:</i>	Erdővagyon-gazdálkodási Intézet, Erdőrendezéstudományi Tanszék
<i>Felelőse:</i>	Dr. Gál János egyetemi docens
<i>Előadója:</i>	Dr. Gál János egyetemi docens
<i>Jellege:</i>	A típusú az Okleveles Erdőmérnök Szak hallgatói számára
<i>Oktatásának módja:</i>	előadás + gyakorlat
<i>Számonkérés módja:</i>	G (gyakorlati jegy) + V (kollokvium)
<i>Mintatantévben ajánlott szemeszter száma:</i>	8.
<i>Órarendi órakerete:</i>	3 + 4 óra hetenként
<i>Önálló munka:</i>	2 óra hetente
<i>Kredit:</i>	2 + 3

II. A tantárgy oktatásának célja:

Megismertetni

- Az erdőállomány-gazdálkodás rendszerét és kapcsolódásait a gazdálkodáshoz az állami- és a magánszektorban
- Az erdőrendezés általános irányelveit
- A körzeti erdőtervet és az üzemtervet, azok viszonyát és tartalmát
- Az erdőtervezés előkészítő-, terepi valamint feldolgozási munkáit, az ezekhez tartozó informatikai rendszereket
- Az erdőfelügyelet és az egyéb szakhatóságok erdőrendezéstudományi feladatait

Gyakoroltatni

- Az erdőterv és az üzemterv használatát
- Az erdőtervezés terepi munkáit, a felvételi adatok részletszintű feldolgozását
- A legfontosabb tervezési döntések megalapozott meghozatalát
- Az erdőtervezéssel kapcsolatos informatikai rendszerek használatát

III. A tantárgy tartalmának rövid leírása:

Az erdőrendezés, mint erdészeti tudomány és mint gyakorlati tevékenység. Az erdőállomány-gazdálkodás rendszere és kapcsolódásai a gazdálkodáshoz az állami és a magánszektorban. Az erdőtervezés általános irányelvei, körzeti erdőterv és üzemterv, az erdőtervezés helyi irányelvei. Az erdőtervezés előkészítő munkái, termőhelyfeltárás, térképészeti munkák, térinformatika az erdőrendezésben. Az erdőtervezés terepi munkái, általános bejárás, határazonosítás, gazdasági beosztás, részletes erdőleírás, fakészletmeghatározás. Erdőrendezéstudományi szintű tervezési munkák. A terepi felvételek feldolgozása, a kapcsolódó informatikai rendszerek (ESZIR, térinformatikai rendszerek). Az erdőfelügyelet és az egyéb szakhatóságok erdőrendezéstudományi szintű feladatai.

IV. A tantárgy kapcsolata más tantárgyakkal

Előtantárgyak: Fatermésztan (EENAFATANG/V), Fotogrammetria és távérzékelés (EENAFOTOTG/V), Erdőnevelésztan (EENAENEVTG/V)

Ráépülő tárgyak: Erdőértékszámítás (EENAERÉRT), Erdészeti politika (EENAERPOL)

V. A tantárgy oktatásának módszertana, infrastrukturális szükséglet:

A tantárgy előadásai korszerű oktatástechnikai módszerek alkalmazásával kerülnek megtartásra. A gyakorlatok során a hallgatók megismerkednek az erdőtervi számítógépes feldolgozó rendszerrel valamint az alkalmazott térinformatikai rendszerrel. Erre részben az Erdészeti Informatikai Laboratóriumban, részben pedig a Gyakorlati Oktatási Központ segítségével az ÁESZ igazgatóságainál kerül sor. A terepi gyakorlatokat a hallgatók két fős

csoportokban végzik, ugyancsak a GYOK munkatársainak segítségével. A gyakorlati feladat során egy adott erdőterületen a részletszintű erdőleírási és tervezési munkákat végzik el a hallgatók.

VI. Évközi ellenőrzés, számonkérés módja:

A hallgatók a félév folyamán egy zárthelyi dolgozatot írnak a terepi felvételek feldolgozásának témaköréből. A félév elfogadásának feltétele a zárthelyi sikeres megírása és a gyakorlati feladat teljesítése

VII. Szakmai követelményrendszer: a hallgatók

- *Készség* szintjén ismerjék meg az erdő és üzemtervek információtartalmát, használatát és az ezekkel kapcsolatos hatósági eljárásokat
- *Jártasság* szintjén ismerjék meg az erdőrendezés alapelveit, a körzeti erdőtervekkel és üzemtervekkel kapcsolatos egyéb ismereteket, az erdőtervezéshez szükséges geodéziai, térinformatikai, termőhelyfeltárási és fakészletmeghatározási módszereket
- *Ismereti* szinten sajátítsák át az erdőtervezés elméletével kapcsolatos ismereteket valamint a kapcsolódó szakirodalmat

VIII. Irodalom

Kötelező: Király László Erdőrendezéstan I Egyetemi jegyzet
Erdőtervezési Útmutató Állami Erdészeti szolgálat

Ajánlott: Dr Szélesi Miklós Erdőrendezéstan Jegyzet a vadgazda mérnök hallgatók számára
Bondor Antal (szerk., 1986) Erdőrendezés
Erdőrendezési tárgyú szakcikkek és disszertációk

IX. Tantárgyi vonatkozású tudományos eredmények, kutatások követésének módszere:

A szakirodalomból valamint a hazai és nemzetközi tanulmányutak során megismert új ismeretanyag folyamatos beépítése a tananyagba. Az ÁESZ-nél folyó fejlesztési munkában való részvétel, az eredmények hasznosítása az oktatásban. A megjelenő új törvények, rendeletek és útmutatók beépítése a tananyagba

X. Minőségbiztosítás módszere:

Az oktatott anyag megismertetése és véleményeztetése a hazai erdőrendezési intézmények mértékadó szakembereivel.

XI. Fejlesztési politika:

Az új tudományos eredmények, erdőrendezési szabályzatok, utasítások és útmutatók, új eszközök felhasználása a tantárgy tartalmi fejlesztéséhez és a gyakorlatok színvonalának emeléséhez. Folyamatos kapcsolattartás az Állami Erdészeti Szolgálattal a gyakorlati erdőrendezési munkába bevezetett új eljárások megismerése és oktatásba bevonása végett.

Dr. Veperdi Gábor
egyetemi docens
tanszékvezető

Dr Gál János
egyetemi docens

Az ERDŐRENDEZÉSTAN I tantárgyi programjának melléklete

A) Előadások anyaga

Téma	Óra
1. Az erdőrendezés tárgya, kapcsolata más diszciplínákkal, az erdőrendezés, mint gyakorlati tevékenység, az erdőrendezés története	2
2. Az erdőállomány, az erdőtervezési körzet, a körzeti erdőterv, az üzemterv fogalma. Az erdőállomány-gazdálkodás alapelvei, résztvevői, kapcsolódásai az egyéb regionális tervezési rendszerekhez.	4
3. A vágásos és a nem vágásos erdők tervezése. A vágásos erdők tervezésének irányelvei: gazdasági beosztás, részletalakítás szempontjai, az erdő rendeltetéseinek meghatározása, állapotfelvétel, a számbavétel információtartalma és lehetséges módszerei, a múltbeli gazdálkodás vizsgálata	4
4. Erdőtervezési munkák a hazai erdőtervezési gyakorlatban. Az erdőtervezés előkészítése, erdőtervezési feladatok ütemezése, adatgyűjtési, térképészeti és informatikai előkészítés.	4
5. Az erdőtervezés helyi irányelveinek megállapítása, előzetes tárgyalás és jegyzőkönyv. A múltbeli gazdálkodás előzetes értékelési, az érdekelt szakhatóságok munkája az erdőtervezés előkészítésében.	2
6. Az üzemtervezés terepi munkái. Terepi bejárás, határazonosítás, termőhelymeghatározás, gazdasági beosztás illetve a már meglévő beosztás felülvizsgálata, az erdő felmérése, GPS technika alkalmazása.	4
7. Az erdő állapotának számbavétele. Az alkalmazott adattartalom és leírástechnikai lehetőségek, általános és fajfajspecifikus adatok az erdőrészléről, adatfelvételi módszerek, fakészletmeghatározási módok.	8
8. Az elmúlt tervezési időszak vizsgálata erdőrészlét szinten, a tervezés irányelvei, erdőrészlét és fajfaj szintű tervezési adatok meghatározása, erdősítésre vonatkozó tervadatok. Az egyes rendeltetésekkel, faállománytípusokkal és gazdálkodási formákkal kapcsolatos különleges tervezési eljárások.	8
9. A terepen felvett adatok feldolgozása, a meglévő térképanyag aktualizálása, területszámítás	3
10. Az állapotleíró adatok feldolgozásának algoritmusai, területbontás, élőfakészlet és növedék számítás, tervadatok fakészletének számítása, az erdőrészlét lap kitöltése, az adatok számítógépes tárolása.	3
Összesen:	42

B) Gyakorlatok anyaga:

Téma	Óra
1. Az erdőtervezésben leggyakrabban használt dendrometriai, faterméstani alapfogalmak átismétlése, felmérő dolgozat írása	4
2. Ismerkedés a körzeti erdőtervvel, üzemtervvel. A körzeti erdőterv és üzemterv tartalma, erdőtervezéssel kapcsolatos szabályzatok, segédletek	4
3. Az erdőtervezéshez szükséges előzetes információk, alapadatok beszerzése, helyi irányelvek jegyzőkönyvének felvétele, a jegyzőkönyv tartalmának kialakítása	2
Erdőtervvel kapcsolatos térképek, kataszteri térkép, üzemi térkép, topográfiai térkép, légifényképek, térinformatikai rendszerek	4
Az erdőleírási lap kitöltésének ismertetése az erdőleírás során különböző fakészletmeghatározási módok esetén. A tervezés irányelveinek ismertetése.	4
Terepi bemutató, az erdőtervi munkák fázisainak bemutatása: határazonosítás, gazdasági beosztás, rendeltetés meghatározása, erdőleírás, fakészletmeghatározás módjának megválasztása, a helyszíni tervezés irányelvei	6
Zárthelyi	10
Önálló, konzultációkkal támogatott terepi munka 2 fős csoportokban. Határazonosítás, rendeltetések meghatározása, gazdasági beosztás	2
Gazdasági beosztást tartalmazó munkatérkép bemutatása, konzultáció	14
Önálló, konzultációkkal támogatott terepi munka 2 fős csoportokban. Erdőleírás, fakészletmeghatározás, hosszú és középtávú tervezés.	2
Terepi gyakorlati feladat átvétele	4
Összesen:	56